

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. I. Fori Etymologia & Descriptio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

P A R S I.

De Foro Competente in genere.

C A P U T I.

De Fori Competentis natura & multiplici specie.

§. I.

Fori Etymologia & Descriptio.

S U M M A R I U M.

1. *Fori Nomenclatura.*
2. *Forum quandoque pro loco litium exercendarum.*
3. *Quandoque pro iudicio & jurisdictione sumitur.*
4. *Fori simpliciter dicti, & Fori Competentis discrimen.*
5. *Fori Competentis descriptio.*

Forum, sive à ferendo derivetur, ut vult Varro *L. 4. de Ling. Latin.* sive à fando, sive à Foronco Rege, qui primus leges apud Græcos & iudicia instituisse dicitur, ut Isidorus ait *c. forus 10. de V. S. Forum*, inquam, *sex modis intelligitur* (ut ait Festus *V. Forum*) primò negotiationis locus, ut *Forum Flavianum, Forum Iulium*, ab eorum nominibus, qui ea *Fora instituenda curarunt*. quod etiam locis privatis & vicis (aliàs vicis) fieri solet. Secundo, in quo iudicia fieri, cum populo agi, & conciones haberi solent. Tertio, cum is, qui provincie præest, *Forum agere dicitur*, cum civitates vocat, & de controversiis eorum cognoscit. Quarto, cum id Forum appellabant Antiqui,

A

tiqui, quod nunc vestibulum sepulchri dici solet. Quintò, locus in navi; sed tunc masculini generis est & plurale. Sextò, Fori significant Circensia spectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus; inde forare & foros dare, & forus & forecula (aliàs forcula) id est ostiola dicuntur.

2. Instituto nostro, utpotè hie agentium de judicijs & jurisdictione, ea solum congruunt, quæ secundo ac tertio loco afferuntur. Igitur *Forum* hic imprimis significat locum exercendarum litium. Ubi tamen Oliva de foro Eccles. p. 1. q. 1. n. 3. cum nonnullis distinguit inter territorium & certum illum territorij locum, ubi jus dicitur à Judice, & pro isto posteriore nomen *Forus* masculino genere accipit, pro illo *Forum* genere neutro. Quæ tamen distinctio fundamento caret, & promiscuè plerumque *Forum* & *Forus* accipiuntur, & posterius præplacet Isidoro ac antiquioribus Canonistis, prius frequentius occurrit. Hoc modo sumptum *Forum* etiam *lus* dicitur à Paulo L. pen. ff. de Inst. & Iure. Hinc illud Plauti *Curc. scen. 2. act. 5. in jus ambula*, & Horatij L. 1. *Serm. Satyr. 9. oppono auriculam; rapit in jus*. Eòdem pertinet rubrica D. & C. de in jus vocando. Dicitur ab eodem Paulo etiam *Auditorium*.

3. Secundò accipitur *Forum* pro ipso Judicio, nec non Jurisdictione & potestate, ut observant Hostiens. in rub. de for. comp. §. 2. & Panor. ibidem. Unde idem est dicere esse de foro competente, ac esse de jurisdictione competente; & esse de foro Ecclesiastico vel sæculari, aut mixto, ac pertinere ad jurisdictionem Judicis Ecclesiastici aut laici aut utriusque. Et sortiri forum ratione delicti, contractus &c. est subijci jurisdictioni Judicis, in cujus territorio contractus aut delictum factum est. Hinc lib. 3. Cod. tit. 13. inscriptus est à Justiniano de *Jurisdictione omnium Iudicum & Foro competente*, quòd vel idem sint *Forum competens & Jurisdictio*, vel quòd forum necessariò sequitur jurisdictionem, & ex hac forum cujusque Magistratus metimur. Cæterum utroque sensu modò explicato dicitur *Forum* habere Magistratus & subditus: ille activè, nimirum jurisdictionem & certum locum, ubi eam exercet;

ceat; iste passivè, quæ certo in loco in ipsum exerceatur. Hac quoque ratione *Forenses* dicuntur, qui tribunalibus & judicijs occupantur; & *forenses causa*, quæ iudicio disceptantur. *L. pen. ff. de Ferijs*. Inde quoque dicta sunt *Instrumenta forensia* scripturæ publicæ, quæ fidem in iudicio faciunt. *L. Comparationes D. de fid. Instrum.* Cæterum hoc verbo *Forum* semper quidem intelligi potest Jurisdictio, non tamen semper territorium: etsi enim eorum appellatio sæpe promiscuè sumatur, & paria esse dicantur Fori alicujus esse, & esse alicujus Territorij, reipsa tamen illud latius patet, quam istud, cum forum possit esse sine territorio. Sic Rector Universitatis, Magister militiæ &c. tametsi territorium non habeant, habent tamen forum & jurisdictionem ordinariam, cum hæc consistere queat absque territorio, sicut territorium esse potest sine jurisdictione, ut post Baldum, Felin. Marant. ac alios tradit, & fusè prosequitur Petrus Barbosa *ad L. cum prator 12. §. 1. ff. de judicijs an. 45.* & Menoch. *L. 3. præsumpt. 97. n. 6.* Censentur tamen, qui jurisdictionem in certas personas exercent, territorium habere, licet revera non habeant, ut cum Joan. And. notat Chassan. *ad consuet. Burgund. Des Justices. §. 1. V. aut territoire n. 16.*

4. Sermo autem hic est de Foro non simpliciter, sed de Competente. Nec enim, qui forum habent & jurisdictionem, ubique & promiscuè in omnes vel personas vel causas eam obtinent. Non ipse etiam supremus Hierarcha & Christi in terris Vicarius SS. Pontifex; cum Ecclesiæ subiecti non sint infideles, juxta Apost. *1. Cor. 5. v. 12.* utpote per Baptismi januam eam non ingressi, adeò ut nec cogi possint Baptismum suscipere. *Concil. Tolet. 4. c. 57. Concil. Lateran. 111. c. 26. Carthagin. can. 109. c. sicut 9. de ludæis, can. ad fidem 33. 23. q. 5.* nec bellum iisdem inferri possit propter idololatricam, aliâque crimina cum lumine naturæ pugnancia, ut tradit communis Theologorum contra Major. *m 21. dist. 15. q. 20.* & Alph. à Castro *L. 2. de Heret. pun. c. 14.* Neque Imperatori universalis in quoscunque etiam laicos jurisdictio competit, cum falsa sit & meritò explosa illa Bartoli aliorumque communis olim sen-

4
 tentia Orbis totius dominium illi asserens.

5. Forum Competens ab Ifidoro *c. forus de V. S.* dicitur *litium exercendarum locus*. Quæ definitio ut vitio careat, addendum vel subintelligendum est *necessariò à litigantibus adeundus*. Cum enim non quovis loco conveniri reus possit, tametsi ibi lites exerceantur, is tantum locus competens erit, in quo reus cogitur respondere, vel quòd illum sibi proprium fecit constituendo ibi domicilium, ineundo contractum, committendo delictum &c. vel quòd in eum consensit, Judici non suo jurisdictionem prorogando, aut commissarium postulando, vel in causa ad plures iudices pertinente fuit ab alterutro eorum præventus. An autem propterea, quòd quis coram hoc Judice ratione vel delicti, vel contractus, aliòve ex capite, respondere cogatur, ejus subditus dicens sit, quæstio nominis est. Quod quamvis post Socin. Decium, Alexandr. ac alios negant Gail. *de Pignorat. c. 15. n. 3. & 6.* Heigius *p. t. q. 18. n. 5.* Ziegler *§. Landsassij concl. 1. n. 72.* Knipschildt *de Jurib. Civit. Imperial. L. 1. c. 12. n. 54.* Melius tamen affirmant S. Thomas *2. 2. q. 67. art. 1. ad 3.* Suar. *de Censur. disp. 1. sect. 7. n. 1.* Pet. Barbosa *in L. Hæres absens §. proinde ff. de judicijs*, Oliva *de foro Eccles. p. 3. q. 1. n. 42.* ac alij: quia correlativa sunt habere jurisdictionem, & esse subditum. *Clem. Pastoral. §. Cæterum de Re judic. c. à nobis 21. de sent. Excomm. L. ult. ff. de jurisdic. omn. jud. L. 1. §. 2. ff. quod quisque juris.* Certum tamen est, & convenit inter omnes, ratione dumtaxat domicilij simpliciter dici subditum: eum verò, in quem ex alio tantum capite, v. g. ratione feudi, contractus, delicti &c. jurisdictio exercetur, subditum solum esse secundum quid, ut explicat Barbosa *l. c. §. fin. à n. 39.*

§. II.

Fori Competentis Divisio.

SUMMARIUM.

6. *Fori divisio in Ecclesiasticum & Seculare.*
7. *Ecclesiastici in Externum & Internum.*

8. *Exter.*